

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยเกี่ยวกับการพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อสร้างและหาประสิทธิภาพของเอกสารประกอบการเรียน ชุด พลเมืองดีในวิถีสังคมไทย เพื่อศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนโดยใช้เอกสารประกอบการเรียน ชุด พลเมืองดีในวิถีสังคมไทย และเพื่อศึกษา ความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อเอกสารประกอบการเรียน ชุด พลเมืองดีในวิถีสังคมไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 กลุ่มประชากร ได้แก่ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนแม่หลวงอุปถัมภ์ไทยคีรี อำเภอพญาเม็งราย สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 4 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2562 จำนวน 31 คน เครื่องมือที่ใช้คือเอกสารประกอบการเรียน ชุด พลเมืองดีในวิถีสังคมไทย จำนวน 9 เล่ม แผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ จำนวน 11 แผน แบบทดสอบ วัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนแบบปรนัยชนิดเลือกตอบ 4 ตัวเลือก จำนวน 40 ข้อ และแบบสอบถามความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อกับเอกสารประกอบการเรียน ชุด พลเมืองดีในวิถีสังคมไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 มีวิธีดำเนินการคือ ผู้ศึกษาได้ทดสอบความรู้พื้นฐานก่อนเรียนในกลุ่มประชากร โดยใช้แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหน่วยการเรียนรู้ เรื่อง พลเมืองดีในวิถีสังคมไทย จำนวน 40 ข้อ ได้จัดกิจกรรมการเรียนรู้ โดยการใช้สื่อการเรียนรู้คือเอกสารประกอบการเรียน ชุด พลเมืองดีในวิถีสังคมไทย จำนวน 9 เล่ม 11 แผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ๆ ละ 1-3 ชั่วโมง รวมเวลาเรียน 20 ชั่วโมง เมื่อศึกษาเนื้อหาจบแล้วได้ดำเนินการทดสอบหลังเรียนด้วยแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนชุดเดียวกันกับการทดสอบความรู้พื้นฐานก่อนเรียน และสถิติที่ใช้ คือค่าร้อยละ (%) ค่าเฉลี่ย (μ) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (σ)

สรุปผลการวิจัย

จากการวิจัยเกี่ยวกับผลการพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนโดยใช้เอกสารประกอบการเรียน ชุด พลเมืองดีในวิถีสังคมไทย จึงสรุปผลการศึกษาได้ดังต่อไปนี้

1. ผลการหาค่าประสิทธิภาพของเอกสารประกอบการเรียน ชุด พลเมืองดีในวิถีสังคมไทย นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนแม่หลวงอุปถัมภ์ไทยคีรี อำเภอพญาเม็งราย สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 4 พบว่า โดยภาพรวมมีประสิทธิภาพเท่ากับ 86.69/85.52 สูงกว่า เกณฑ์มาตรฐาน 80/80 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ได้ตั้งไว้ในข้อที่ 1

2. ผลการพัฒนาของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนโดยการใช้เอกสารประกอบการเรียน ชุด พลเมืองดีในวิถีสังคมไทย พบว่า มีคะแนนการทดสอบหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน จากคะแนนเต็ม 40 คะแนน ได้คะแนนก่อนเรียนเท่ากับ 14.77 คะแนน คิดเป็นร้อยละ 36.94 ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 4.55 ได้คะแนนหลังเรียนเท่ากับ 36.94 คะแนน คิดเป็นร้อยละ 92.34 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 2.41 มีความก้าวหน้าเท่ากับ 22.17 คะแนน คิดเป็นร้อยละ 55.40 เป็นไปตามสมมติฐานที่ได้ตั้งไว้ในข้อที่ 2

3. ผลการศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 จำนวน 31 คน ที่มีต่อเอกสารประกอบการเรียน ชุด พลเมืองดีในวิถีสังคมไทย พบว่า ในภาพรวมมีค่าเฉลี่ยของความพึงพอใจในระดับมากที่สุด ($\mu = 4.96$, $\sigma = 0.15$) เป็นไปตามสมมติฐานที่ได้ตั้งไว้ในข้อที่ 3

อภิปรายผล

ในการวิจัยครั้งนี้ สามารถนำมาอภิปรายผลได้ดังนี้

1. ผลการหาค่าประสิทธิภาพเอกสารประกอบการเรียน ชุด พลเมืองดีในวิถีสังคมไทย นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนแม่หลวงอุปถัมภ์ไทยคีรี อำเภอพญาเม็งราย สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 4 ที่ได้สร้างขึ้น จำนวน 9 เล่ม เมื่อนำไปใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม สาระที่ 2 หน้าที่พลเมือง วัฒนธรรมและการดำเนินชีวิตในสังคม แล้วพบว่า มีประสิทธิภาพเท่ากับ 86.69/85.52 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนดไว้ 80/80 และเป็นไปตามสมมติฐานที่ได้ตั้งไว้ในข้อที่ 1 ทั้งนี้เป็นเพราะว่า ผู้วิจัยได้วิเคราะห์สภาพและปัญหาที่เกิดขึ้นจากการเรียนการสอน สาเหตุที่เกิดจากผลการทดสอบที่ได้คะแนนต่ำกว่าเป้าหมาย คือ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ได้เท่ากับร้อยละ 67.81 และ 70.41 ในปีการศึกษา 2560-2561 ตามลำดับ ซึ่งผลการศึกษาย้อนหลัง 2 ปีการศึกษา ไม่บรรลุเป้าหมายที่โรงเรียนได้ตั้งไว้ที่ร้อยละ 75 สื่อการเรียนรู้มีไม่เพียงพอให้นักเรียนได้ศึกษาค้นคว้า เช่น บทเรียนสำเร็จรูป เอกสารประกอบการเรียน หนังสืออ่านเพิ่มเติม ให้เป็นแหล่งเรียนรู้ของนักเรียน อีกทั้งผู้ศึกษาได้มีการวางแผนการสร้างเอกสารประกอบการเรียน โดยศึกษาจากหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม สาระที่ 2 หน้าที่พลเมือง วัฒนธรรมและการดำเนินชีวิตในสังคม (ส 2.1, ส 2.2) และตัวชี้วัดชั้นปีของชั้นประถมศึกษา ปีที่ 6 พร้อมกับศึกษาแนวทางการสร้างเอกสารประกอบการเรียนของนักวิชาการ นักการศึกษาและครูชำนาญการพิเศษ แล้วนำมาเป็นต้นแบบในการจัดองค์ประกอบของเอกสารประกอบการเรียน จากนั้นผู้ศึกษาได้นำเอาเอกสารประกอบการเรียนที่สร้างขึ้นไปรับการตรวจสอบแก้ไขปรับปรุง และได้ผ่านการประเมินคุณภาพจากผู้เชี่ยวชาญจำนวน 5 ท่าน เพื่อให้ได้เอกสาร

ประกอบการเรียนที่ถูกต้องตามหลักการสร้างทั้งด้านองค์ประกอบ แบบฝึกหัดระหว่างเรียนแต่ละเล่ม และความถูกต้องของแบบทดสอบก่อนเรียน และหลังเรียนพร้อมเฉลยคำตอบ เมื่อผ่านการประเมินคุณภาพดังกล่าวจากผู้เชี่ยวชาญแล้ว จากนั้นเข้าสู่กระบวนการทดลองใช้ จากกลุ่มทดลองที่ไม่ใช่ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง คือ ขั้นที่ 1 การทดลองแบบหนึ่งต่อหนึ่ง (1 : 1) ขั้นที่ 2 การทดลองแบบกลุ่มเล็ก (1 : 10) และขั้นที่ 3 การทดลองภาคสนาม แล้วนำมาปรับปรุงแก้ไขให้สมบูรณ์ก่อนนำไปใช้จริง ในกลุ่มประชากร ดังแนวคิดของนักการศึกษาหลายท่านซึ่งได้แก่ สุวิทย์ มูลคำ และคณะ (2550 : 42-44) จินตนา ไบกาชุย (2552 : 23) ที่ได้กล่าวถึงแนวทางในการสร้างเอกสารประกอบการเรียน คือ วิเคราะห์ปัญหาและสาเหตุ ที่จะต้องสร้างสื่อเพื่อแก้ไขปัญหาและพัฒนาให้ใช้ได้อย่างกว้างขวางอย่างไร ได้แก่ ศึกษารายละเอียดมาตรฐานการเรียนรู้ ตัวชี้วัด สาระการเรียนรู้แกนกลาง เพื่อกำหนดจุดประสงค์และกิจกรรมจากการวิเคราะห์เลือกเนื้อหาที่เหมาะสม ศึกษาองค์ประกอบที่ถูกต้องของเอกสารประกอบการเรียนการสอนและ ศึกษาค้นคว้าและรวบรวมข้อมูล ลงมือเขียนเนื้อหาในแต่ละเล่ม ส่งให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบคุณภาพความถูกต้องและเหมาะสม นำไปทดลองใช้ในกลุ่มทดลองปรับปรุงแก้ไขส่วนที่บกพร่อง (Try out) เสร็จแล้วจึงนำไปใช้กับกลุ่มทดลองกลุ่มเดียว และกลุ่มเล็กโรงเรียนบ้านแม่เปา กลุ่มใหญ่ภาคสนามโรงเรียนบ้านกระแล เพื่อแก้ปัญหาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนไม่บรรลุเป้าหมาย และดังที่ทีศนา แจมมณี (2552 : 51-52) ถวัลย์ มาศจรัส (2550 : 18-20) และ ได้กล่าวถึงทฤษฎีทางจิตวิทยาของธอร์นไดค์ในเรื่องกฎแห่งการฝึกหัด ในการกระทำซ้ำหรือกระทำบ่อยๆ จะเกิดความชำนาญ และทฤษฎีของสกินเนอร์ ได้กล่าวถึง การเสริมแรงเป็นคำชมเชย ทำให้ผู้เรียนเกิดความพึงพอใจ ภูมิใจ เป็นสิ่งเร้าให้เกิดการแสดงออกของพฤติกรรมไปในทางที่ต้องการ เช่น การบรรลุจุดประสงค์การเรียนรู้ และสอดคล้องกับการศึกษาค้นคว้าโดยการใช้เอกสารประกอบการเรียนของทวน ดุนขุนทด (2555 : 62) ได้ศึกษาการใช้เอกสารประกอบการเรียน ชุด พลเมืองไทยที่ดีกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนบ้านเนินสะอาด จังหวัดพิษณุโลก สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 2 พบว่า เอกสารประกอบการเรียนชุด พลเมืองไทยที่ดี มีประสิทธิภาพ 89.42/87.11 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ 80/80 ที่ตั้งไว้ สอดคล้องกับผลงานของสวาท อินวรรณ (2551 : 97) ได้ศึกษาการสร้างและการพัฒนาเอกสารประกอบการเรียน กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม สาระที่ 2 หน้าที่พลเมือง วัฒนธรรมและการดำเนินชีวิตในสังคม ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนบ้านเขื่อนสุนทร (รัฐประชาวิทยา) สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาแพร่ เขต 2 พบว่า เอกสารประกอบการเรียนมีประสิทธิภาพโดยรวมเท่ากับ 83.57/85.19 สอดคล้องกับชนิณญา วัศกาลญจน์ (2551 : 6) ได้ศึกษาค้นคว้า เรื่อง การสร้างและ การใช้เอกสารประกอบการเรียน สาระที่ 2 หน้าที่พลเมือง วัฒนธรรมและการดำเนินชีวิตในสังคม ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนวัดปฐมบุตรอิสราธรรม สำนักงานเขตบางกอกน้อย กรุงเทพมหานคร ผลการศึกษาพบว่า เอกสารประกอบการเรียน ดังกล่าว มีประสิทธิภาพโดยรวมเท่ากับ 83.48/86.30 และสอดคล้อง สำเร็จ บุญเลิศ

(2553 : 91) ใช้เอกสารประกอบการเรียนการสอนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนวัดวังพลับเหนือ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 1 พบว่า เอกสารประกอบการเรียนการสอนมีประสิทธิภาพโดยรวมเท่ากับ 86.11/86.30 สูงกว่าเกณฑ์ ที่กำหนดไว้ที่ 80/80

2. ผลของการศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนแม่หลวงอุปถัมภ์ไทยคีรี อำเภอพญาเม็งราย สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเชียงราย เขต 4 หลังเรียนโดยการใช้เอกสารประกอบการเรียน ชุด พลเมืองดีในวิถีสังคมไทย พบว่า มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน จากคะแนนเต็ม 40 คะแนน ได้คะแนนก่อนเรียนเท่ากับ 14.77 คะแนน คะแนนหลังเรียนได้เท่ากับ 36.94 คะแนน มีความก้าวหน้าเท่ากับ 22.17 คะแนน คิดเป็นร้อยละ 55.40 และเมื่อพิจารณาคะแนนของนักเรียนเป็นรายบุคคล พบว่า นักเรียนมีคะแนนสูงขึ้นในระดับคุณภาพดีมาก (ร้อยละ 80 ขึ้นไป) ทุกคน เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ในข้อที่ 2 ซึ่งจะเห็นได้ว่าเอกสารประกอบการเรียนที่สร้างขึ้นใช้เป็นสื่อประกอบการเรียนรู้ในสาระที่ 2 ในครั้งนี้ มีผลทำให้เกิดการพัฒนากระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนได้สูงขึ้นในระดับดีมาก จากที่ได้ตั้งเป้าหมายไว้ที่ระดับดี ทั้งนี้เป็นเพราะว่าสร้างได้ครอบคลุมหลักสูตร มีเนื้อหาสาระการเรียนรู้ครบถ้วน มีเนื้อหาใหม่เพิ่มเติมมีภาพประกอบ สีสดใสสวยงามจากภาพถ่ายจริง ได้รับความสนใจเด็กที่เคยเรียนแบบฟังบรรยายจากผู้สอน สนองความแตกต่างระหว่างบุคคล เช่น เด็กเก่ง เด็กอ่อน สามารถนำไปศึกษาที่บ้านเวลาว่างได้อย่างไม่จำกัดเวลา เด็กอ่อนสามารถฝึกทักษะ ช้าๆ จนเกิดความสำเร็จได้อย่างภาคภูมิใจได้ผลการเรียนรู้ในระดับคุณภาพดีมากเท่ากับร้อยละ 80 ขึ้นไป นอกจากนี้เอกสารประกอบการเรียนที่สร้างขึ้นผ่านการทดลองใช้ (Try out) ทุกขั้นตอนจนมีประสิทธิภาพ สามารถนำไปใช้กับกลุ่มประชากรชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนแม่หลวงอุปถัมภ์ไทยคีรีได้เป็นอย่างดี และแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของหน่วยการเรียนรู้ เรื่อง พลเมืองดีในวิถีสังคมไทย ที่ใช้ทดสอบจากการเรียนรู้ หน่วยการเรียนรู้ดังกล่าว โดยการใช้เอกสารประกอบการเรียน ชุด พลเมืองดีในวิถีสังคมไทย จำนวน 9 เล่ม จนครบทุกเล่ม และแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ชุดนี้ มี 40 ข้อ เป็นข้อสอบแบบปรนัย ชนิด 4 ตัวเลือก ได้ผ่านการหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) จากผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 ท่าน ผ่านการทดลองในกลุ่มทดลองแบบภาคสนามกลุ่มใหญ่ เพื่อหาค่าความยากง่าย ค่าอำนาจจำแนก ตลอดจนได้แบบทดสอบที่มีค่าความเชื่อมั่นสูง เป็นไปตาม หลักวิชาการนำไปทดลองใช้แล้วปรับปรุงแก้ไขจนสมบูรณ์ก่อนที่จะนำไปใช้จริงกับนักเรียนกลุ่มประชากร จำนวน 31 คน จึงส่งผลให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้นตามไปด้วย ดังนั้นเอกสารประกอบการเรียน ช่วยให้นักเรียนมีความรู้ความเข้าใจตามจุดประสงค์การเรียนรู้ที่ได้ตั้งไว้ สอดคล้องกับแนวคิดของวิมลมาศ บัณฑิต (2553 : 16-17) ที่ว่าเอกสารประกอบการเรียนเป็นสื่อการเรียนรู้ที่ช่วยส่งเสริมให้ผู้อ่านมีความรู้กว้างขวางยิ่งขึ้น ตอบสนองความต้องการ ความสามารถพิเศษของเด็กได้ และเป็นแหล่งในการศึกษาค้นคว้าเพิ่มเติมจากที่เรียนในชั้นเรียนและยังสอดคล้องกับเนาวรัตน์ ยาละ (2554 : 26-27) ที่กล่าวว่า เอกสาร

ประกอบการเรียนนั้น มีประโยชน์ด้านการเพิ่มเติมความรู้ความเข้าใจและประสบการณ์ต่าง ๆ ที่ในหนังสือแบบเรียนไม่มี ทั้งยังเป็นการช่วยให้เกิดเพลิดเพลินแก่ผู้อ่านและเป็นการเสริมความรู้ที่เรียนให้กว้างขวางยิ่งขึ้น ดังนั้น จึงทำให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้น นอกจากนี้ยังส่งเสริมเจตคติที่เหมาะสมซึ่งจะเป็นประโยชน์ต่อตนเองและส่วนรวมต่อไปในอนาคต และผู้เรียนได้นำความรู้ที่ได้รับไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้ สอดคล้องกับกระทรวงศึกษาธิการ (2553 : 8) สนิท สัตโยภาส (2553 : 14) และจินตนา ไบกาชุย (2552 : 27) ได้กล่าวถึงวัตถุประสงค์ในการสร้างเอกสารประกอบการเรียน ช่วยพัฒนาความรู้ความเข้าใจ ช่วยให้ผู้รับข่าวสารทันสมัย ได้รับความบันเทิงในการอ่าน ปลูกฝังคุณธรรม ค่านิยม เจตคติที่ดี ช่วยแก้ปัญหาขาดสื่อการเรียนรู้อะไรและครูไม่ครบชั้น ซึ่งเป็นประโยชน์แก่ผู้บริหารสถานศึกษาตลอดจนครูผู้สอนและนักเรียน ซึ่งส่งผลโดยตรงต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน ทำให้มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน สอดคล้องกับผลงานการศึกษาของ Croix (1986 : 210) ได้รายงานผลการสอนโดยใช้เอกสารประกอบการเรียนในกลวิธีการรับรู้ที่มีต่อความสามารถในการอ่านของนักเรียนที่มีความสามารถในการอ่านต่ำ พบว่า นักเรียนกลุ่มทดลองมีความสามารถในการอ่านสูงกว่ากลุ่มควบคุม และมีความเปลี่ยนแปลงไปทางบวกในการอ่านในชีวิตประจำวัน ซึ่งสอดคล้องกับ ประทุมวรรณ อุ่นเรือน (2553 : 93-94) ได้ทำการศึกษา เรื่อง ผลการใช้เอกสารประกอบการเรียน เรื่อง ประเพณีตานก๋วยสลาก ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ผลการวิจัยพบว่าผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน โดยก่อนเรียนได้ 22.47 คะแนน หลังเรียนได้ 34.74 คะแนน มีความก้าวหน้าร้อยละ 30.66 สอดคล้องกับผลการศึกษาของเจริญ ชุ่มทอง (2555 : 102) ได้ศึกษาเกี่ยวกับรายงานการใช้เอกสารประกอบการเรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 พบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 เช่นเดียวกันและสอดคล้องกับ Costa (1994 : 55) ที่ได้ศึกษาพฤติกรรมการอ่านของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 , ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ด้านการอ่าน สังเกต และคิดวิเคราะห์โดยการใช้เอกสารประกอบการเรียน และสอนอ่าน 2 วิธีการ พบว่า วิธีการสอนอ่านนี้ สามารถช่วยให้การอ่านมีประสิทธิภาพมากขึ้น เช่นเดียวกับกับผลการวิจัยของ Witherspoon (1999 : 625-625) ที่ทำให้นักเรียนมีความเข้าใจในการอ่านและประสบความสำเร็จในการอ่าน และสอดคล้องกับผลการศึกษาของ ชนิญญา ว่างศกาญจน์ (2551 : 65) ที่ได้ศึกษาเกี่ยวกับการสร้างและพัฒนาเอกสารประกอบการเรียน สารที่ 2 หน้าที่พลเมือง วัฒนธรรม และการดำเนินชีวิตในสังคม ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนวัดปฐมบุตรอัคราราม กรุงเทพมหานคร ผลการศึกษาพบว่า ได้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เช่นเดียวกัน

3. ผลของการศึกษาระดับความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อเอกสารประกอบการเรียน ชุดพลเมืองดีในวิถีสังคมไทย ในครั้งนี้ โดยภาพรวมมีระดับความพึงพอใจมาก ($\mu = 4.96$, $\sigma = 0.15$) เป็นไปตามสมมติฐานที่ได้ตั้งไว้ในข้อที่ 3 เมื่อพิจารณาเป็นรายเล่ม พบว่า ทุกเล่มที่นักเรียนมีความพึงพอใจ

อยู่ในระดับมากที่สุด ผู้ศึกษาได้สร้างเอกสารประกอบการเรียนชุดนี้ตามหลักวิชาการ ทั้งนี้ เป็นเพราะว่าทุกขั้นตอน เริ่มต้นจากการประเมินคุณภาพ ตรวจสอบจากผู้เชี่ยวชาญ ผ่านการหาประสิทธิภาพ และแบบสอบถามความพึงพอใจได้ผ่านการหาค่าความเชื่อมั่นสัมประสิทธิ์อัลฟาแล้ว และค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) จากผู้เชี่ยวชาญทั้ง 5 ท่าน โดยสมบูรณ์ เมื่อนักเรียนมีความพึงพอใจต่อเอกสารประกอบการเรียนชุดนี้ นักเรียนจึงสนใจศึกษาจนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในระดับคุณภาพดีขั้นสูงผลให้เกิดความพึงพอใจในการศึกษาหาความรู้ในครั้งนี้ ดังที่ ศุภศิริ โสมาเกตู (2550 : 49) และ บุญมั่น ธนาศุภวัฒน์ (2553 : 174) ได้กล่าวว่า ถ้าผู้เรียนมีความพึงพอใจในการใช้เอกสารประกอบการเรียนในแต่ละเล่ม มีเจตคติทางบวกต่อเอกสารประกอบการเรียน ชอบและสนใจอ่านกระตือรือร้นจนทำให้เกิดแรงจูงใจในการเรียน จนมีคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้น ในระดับคุณภาพดีขั้นไป ดังนั้น เอกสารประกอบการเรียน ชุด พลเมืองดีในวิถีประชาธิปไตยยัง ทำให้นักเรียนเกิดองค์ความรู้ ควบคู่คุณธรรมขั้นพื้นฐานในการดำรงชีวิตประจำวันและอยู่ร่วมกับชุมชนได้อย่างปกติสุข สอดคล้องกับ วัลลภ ตลับทอง (2555 : 103) ได้ศึกษาและพัฒนาเอกสารประกอบการเรียน เรื่อง หน้าที่พลเมืองดีตามวิถีไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ผลการศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อเอกสารประกอบการเรียนที่ได้สร้างขึ้นในครั้งนี้ อยู่ในระดับมากที่สุดค่าเฉลี่ย เท่ากับ 4.76 สอดคล้องกับผลการศึกษาค้นคว้าของกับ Jhang, F.H. (2017) ที่ได้ศึกษาเรื่องผลของกิจกรรมส่งเสริมการอ่านการใช้เอกสารประกอบการเรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 พบว่า นักเรียนมีนิสัยรักการอ่านเพิ่มโอกาสในการอ่านและพัฒนาพฤติกรรมการอ่านดีขึ้นสอดคล้องกับงานวิจัยของ Nichols (2014) ที่ได้วิจัยการประเมินผลการอ่านซ่อมเสริมจากสื่อเอกสารการอ่าน พบว่า คะแนนความสำเร็จในการอ่านของนักเรียนแตกต่างกันมีนัยสำคัญทางสถิติมีผลกระทบต่อแรงจูงใจในการอ่านของนักเรียนสอดคล้องกับผลการศึกษา ของจิราวดี ธิจันทร์ (2559 : 129) ได้ศึกษา เรื่อง รายงานผลการใช้เอกสารประกอบการเรียน ชุด พลเมืองดีที่น่าชื่นชม ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 พบว่า นักเรียนมีความพึงพอใจต่อการเรียนโดยใช้เอกสารประกอบการเรียนที่ได้สร้างขึ้น โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 2.94$, S.D. = 0.19) สอดคล้องกับงานการศึกษาของสวาท อินวรรณ (2551 : 97) ได้ศึกษาผลการใช้เอกสารประกอบการเรียน หน้าที่พลเมือง ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 พบว่า นักเรียนมีความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนรู้โดยใช้เอกสารประกอบ การเรียนในครั้งนี้ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด สอดคล้องกับงานการศึกษาของสำเร็จ บุญเลิศ (2553 : 91) ได้ศึกษาเกี่ยวกับ ผลการใช้เอกสารประกอบการเรียน สาระที่ 2 หน้าที่พลเมือง วัฒนธรรมและการดำเนินชีวิตในสังคม ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 พบว่า นักเรียนมีความพึงพอใจ ต่อเอกสารประกอบการเรียน โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.85$, S.D. = 0.48) และทฤษฎีความเชื่อมโยงของ Thronldike (อ้างในทีศนา แหมมณี 2552 : 51-57) ซึ่งกล่าวถึงการเชื่อมโยงของสิ่งเร้ากับการตอบสนองในการเรียนรู้ที่ทำให้นักเรียนเกิดความพึงพอใจ เมื่อมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนพัฒนาสูงขึ้นกว่าเดิม

ดังนั้น จึงสรุปได้ว่า จากข้อค้นพบที่ได้จากใช้เอกสารประกอบการเรียนชุด พลเมืองดี ในวิถีสังคมไทย ในครั้งนี้ ทำให้นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนแม่หลวงอุปถัมภ์ไทยคีรี อำเภอ พญาเม็งราย สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 4 มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้น ในระดับคุณภาพดีถึงดีมากทุกคน เป็นการรับประกันความน่าเชื่อถือได้ว่านวัตกรรมประเภทเอกสาร ประกอบการเรียนเป็นสื่อการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพสามารถนำไปพัฒนาการเรียนการสอน ได้อย่างมีประสิทธิภาพสูงสุด

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำไปใช้

1. เอกสารประกอบการเรียน นอกจากจะนำไปใช้เพื่อพัฒนาการเรียนการสอนตามวัตถุประสงค์ ในการสร้างแล้ว ควรนำไปพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในกลุ่มสาระการเรียนรู้อื่นๆ ได้อีก เช่น ภาษาไทย คณิตศาสตร์ ภาษาอังกฤษ และวิทยาศาสตร์
2. ควรมีโครงการส่งเสริมเกี่ยวกับบทบาทหน้าที่ของความเป็นพลเมืองดี รักษาประเพณี และวัฒนธรรมไทยในโรงเรียน เช่น การร่วมงานทำบุญ วันสำคัญต่างๆ กิจกรรมรณรงค์การใช้สิทธิ เลือกลง เป็นต้น

ข้อเสนอแนะสำหรับการทำงานวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการสร้างสื่อหรือนวัตกรรมในรูปแบบอื่นเพื่อใช้ประกอบการเรียนเกี่ยวกับการส่งเสริมความเป็นพลเมืองดีสำหรับเด็กประถมศึกษา
2. ควรมีการเปรียบเทียบผลการเรียนรู้ระหว่างการใช้เอกสารประกอบการเรียนกับ สื่อการสอนรูปแบบอื่น ๆ เช่น หนังสืออ่านเพิ่มเติม ชุดกิจกรรม บทเรียนสำเร็จรูป เป็นต้น
3. ควรมีการวิจัยเกี่ยวกับวัฒนธรรมประเพณีท้องถิ่นวิถีชีวิตชาติพันธุ์ชนเผ่าในบริบท ใกล้เคียงโรงเรียน เช่น ไทยใหญ่ ไทยลื้อ ม้ง ลาหู่ เป็นต้น